

OBSAH

ROZHOVORY

- 3 · Daniel Barenboim: misionář tolerance
- 6 · Lukáš Vasilek

UDÁLOSTI

- 12 · 22 let Asociace hudebních umělců a vědců

FESTIVALY, KONCERTY

- 15 · Berlioz a Messiaen se Zdeňkem Mácalem
- 16 · Dny Martinů: premiéra baletu Ruce
- 16 · Kate Lindsey a Magdalena Kožená
- 19 · Violoncellista Jan Vogler s Igorem Ardaševem
- 19 · Andrea Kalivodová a Marek Štílec s Filharmonií Hradec Králové
- 21 · Houslista Vadim Gluzman s brněnskou filharmonií exceloval

HORIZONT

- 25 · Dánský jazz a evropská unie k sobě patří

DIVADLO – OPERA · BALET · MUZIKÁL

- 26 · Tři Pintové
- 27 · Expedice Čarokraj
- 28 · Kouzelná operní pohádka v Opavě
- 30 · Zdařilá premiéra Simona Boccanegry v Olomouci
- 31 · Přímé přenosy z MET: Charles Gounod: Faust
- 32 · Přenosy v Biu Oko: Giacomo Puccini: Tosca

ZAHRAŇIČÍ

- 36 · Schwanenritter Lohengrin v Semperově opeře
- 37 · Opera Gogol hýří strašidelnými vizemi i tóny
- 38 · Mistři pěvci norimberští v Norimberku

STUDIE, KOMENTÁŘE

- 42 · Současná éra české opery IV
III. Aby se vědělo – Jaroslav Březina
- 48 · Portréty velkých klavíristů 20. století II
III. Martha Argerich: virtuozita ve službách poezie
- 52 · Historie české kvartetní školy II
I. Janáčkovo kvarteto
- 54 · Hudební nástroje v Muzeu hlavního města Prahy

KNIHY A PODOVINY

- 57 · Olga Mojžíšová – Milan Pospíšil: Bedřich Smetana a jeho korespondence/and his correspondence

SVĚT HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

- 58 · Současné varhanářství v Evropě II
III. Lorenzo Ghielmi

REVUE HUDEBNÍCH NOSIČŮ

- 60 · Nové operní nahrávky
- 62 · Recenze CD

Vítezení a milí čtenáři,

březen je měsícem, v němž - před více než dvěma stovkami let a v odstupu nevelkém - spatřily světlo světa dvě výrazné postavy dějin hudební kultury. A to Lorenzo da Ponte (10. března 1749) a Josef Mysliveček (9. března 1737).

Lorenzo da Ponte, původním jménem Emanuele Conegliano, se rozhodl konvertovat ze židovství ke křesťanství, po křtu údajně přijal jméno kritického biskupa, a dokonce vstoupil do semináře a byl vysvěcen na kněze. Nejdříve působil jako profesor klasické literatury v Trevisu, jeho přílišná svobodomyšlnost však vedla v sedmdesátých letech 18. století k tomu, že mu byla zakázána výuka a postihlo jej dokonce odsouzení (pravda, už v nepřítomnosti) k vyhnanství. Od roku 1781 žil ve Vídni, nejdříve jako dvorní básník císaře Josefa II., nesmrtelným se ovšem stal až jako Mozartův libretista (*Così fan tutte*, *Don Giovanni*, *Figarova svatba*). V roce 1804 odjel do Ameriky, kde se nejprve všelijak protloukal, ale nakonec získal místo profesora italštiny na Kolumbijské univerzitě v New Yorku. Díky da Ponteho snaze uvést v tomto městě italskou operu zde byla 18. 11. 1833 - tedy padesát let před založením proslulé Metropolitní opery - postavena samostatná operní budova, Italian Opera House. Lze tak říci, že význam Lorenza da Ponteho je stejně důležitý jak pro starý, tak i pro nový kontinent, neboť s trochou nadsázky připravil půdu pro založení nejvýznamnějšího operního domu ve Spojených státech, daleko přesahujícího hranice své země, což ostatně v současnosti dokazují i stále oblíbenější přenosy a této operní mekky do kin po celém světě.

Myslivečkovi jsme se v našem časopise věnovali již několikrát, naposledy v průběhu minulého roku v souvislosti s uvedením jeho opery *Motezuma* ve Znojmě. Ovšem Mysliveček má letos - obrazně řečeno - ještě jedno výročí. Právě před sto lety byla totiž dokončena jiná opera - Il *divino Boemo* plzeňského skladatele Stanislava Sudy (1865-1931), jejímž je právě skladatel nadaný Bohem, ale postižený tragickým osudem, protagonistou. Ačkoliv bylo dílo dopsáno v roce 1912, své premiéry se dočkalo až po patnácti letech a to v Plzni roku 1927. Je asi na místě připomenout, že jeho libreto vychází ze známého stejnojmenného románu Jakuba Arbesa, vydaného v roce 1886. Děj se odehrává v posledním roce Myslivečkova života a popisuje zejména jeho fiktivní vztah ke zpěvačce Caterině Gabrielliové. Jakub Arbes, pokládán mimo jiné za jednoho ze zakladatelů sci-fi literatury (*Newtonův mozek*), vložil do textu celou řadu apokryfních informací, a přispěl tak i k rozšíření množství nepřesností a fikcí týkajících se Myslivečkova života, jež byly čtenáři ochotně přejímány a dále šířeny. To se týká i samotné předzívky *Il divino Boemo* - Božský Čech, kterou se mnohdy tak rádi pyšníme. Ve skutečnosti Italové nazývali Myslivečka pouze il Boemo - Čech. Fakt nikterak neobvyklý, i v jiných zemích totiž nazývat cizince jeho národnostní příslušností bylo běžné, zvláště v případech, kdy vyslovením nevyslovitelného jména hrozilo zlomení jazyka. Stejný osud potkal v 16. a na počátku 17. století např. řeckého malíře Doménikose Theotokópulose, který dostal ve Španělsku, stejně jako Mysliveček později v Itálii, také velmi jednoduché a přitom plně vystihující jméno - El Greco - Řek.

Když si uvědomíme, v jak rozjitřené době z hlediska formování novodobého českého národa (v mnoha ohledech až nepřijemně připomínající naši rozkolísanou současnost) Jakub Arbes svoje dílo psal, není se však onomu slůvku božský zase proč až tak divit.

Hana Jarolímková

Hana Jarolímková, šéfredaktorka

OBSAH

ROZHOVORY

- 3 · Daniel Barenboim: misionář tolerance
- 6 · Lukáš Vasilek

UDÁLOSTI

- 12 · 22 let Asociace hudebních umělců a vědců

FESTIVALY, KONCERTY

- 15 · Berlioz a Messiaen se Zdeňkem Mácalem
- 16 · Dny Martinů: premiéra baletu Ruce
- 16 · Kate Lindsey a Magdalena Kožená
- 19 · Violoncellista Jan Vogler s Igorem Ardaševem
- 19 · Andrea Kalivodová a Marek Štílec s Filharmonií Hradec Králové
- 21 · Houslista Vadim Gluzman s brněnskou filharmonií exceloval

HORIZONT

- 25 · Dánský jazz a evropská unie k sobě patří

DIVADLO - OPERA · BALET · MUZIKÁL

- 26 · Tři Pintové
- 27 · Expedice Čarokraj
- 28 · Kouzelná operní pohádka v Opavě
- 30 · Zdařilá premiéra Simona Boccanegry v Olomouci
- 31 · Přímé přenosy z MET: Charles Gounod: Faust
- 32 · Přenosy v Biu Oko: Giacomo Puccini: Tosca

ZAHRANIČÍ

- 36 · Schwanenritter Lohengrin v Semperově opeře
- 37 · Opera Gogol hýří strašidelnými vizemi i tóny
- 38 · Mistři pěvci norimberští v Norimberku

STUDIE, KOMENTÁŘE

- 42 · Současná éra české opery IV
III. Aby se vědělo - Jaroslav Březina
- 48 · Portréty velkých klavíristů 20. století II
III. Martha Argerich: virtuozita ve službách poezie
- 52 · Historie české kvartetní školy II
I. Janáčkovo kvarteto
- 54 · Hudební nástroje v Muzeu hlavního města Prahy

KNIHY A NOTOVINY

- 57 · Olga Mojžíšová - Milan Pospíšil: Bedřich Smetana a jeho korespondence/and his correspondence

SVĚT HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

- 58 · Současné varhanářství v Evropě II
III. Lorenzo Ghielmi

REVUE HUDEBNÍCH NOSIČŮ

- 60 · Nové operní nahrávky
- 62 · Recenze CD

Vážení a milí čtenáři,

březen je měsícem, v němž - před více než dvěma stovkami let a v odstupu nevelkém - spatřily světlo světa dvě výrazné postavy dějin hudební kultury. A to Lorenzo da Ponte (10. března 1749) a Josef Mysliveček (9. března 1737).

Lorenzo da Ponte, původním jménem Emanuele Conegliano, se rozhodl konvertovat ze židovství ke křesťanství, po křtu údajně přijal jméno kritického biskupa, a dokonce vstoupil do semináře a byl vysvěcen na kněze. Nejdříve působil jako profesor klasické literatury v Trevisu, jeho přílišná svobodomyšlnost však vedla v sedmdesátých letech 18. století k tomu, že mu byla zakázána výuka a postihlo jej dokonce odsouzení (pravda, už v nepřítomnosti) k vyhnanství. Od roku 1781 žil ve Vídni, nejdříve jako dvorní básník císaře Josefa II., nesmrtelným se ovšem stal až jako Mozartův libretista (*Così fan tutte*, *Don Giovanni*, *Figarova svatba*). V roce 1804 odjel do Ameriky, kde se nejprve všelijak protloukal, ale nakonec získal místo profesora italštiny na Kolumbijské univerzitě v New Yorku. Díky da Ponteho snaze uvést v tomto městě italskou operu zde byla 18. 11. 1833 - tedy padesát let před založením proslulé Metropolitní opery - postavena samostatná operní budova, Italian Opera House. Lze tak říci, že význam Lorenza da Ponteho je stejně důležitý jak pro starý, tak i pro nový kontinent, neboť s trochou nadsázky připravil půdu pro založení nejvýznačnějšího operního domu ve Spojených státech, daleko přesahujícího hranice své země, což ostatně v současnosti dokazují i stále oblíbenější přenosy z této operní mekky do kin po celém světě.

Myslivečkovi jsme se v našem časopise věnovali již několikrát, naposledy v průběhu minulého roku v souvislosti s uvedením jeho opery *Motezuma* ve Znojmě. Ovšem Mysliveček má letos - obrazně řečeno - ještě jedno výročí. Právě před sto lety byla totiž dokončena jiná opera - Il *divino Boemo* plzeňského skladatele Stanislava Sudy (1865-1931), jejímž je právě skladatel nadaný Bohem, ale postižený tragickým osudem, protagonistou. Ačkoliv bylo dílo dopsáno v roce 1912, své premiéry se dočkalo až po patnácti letech a to v Plzni roku 1927. Je asi na místě připomenout, že jeho libreto vychází ze známého stejnojmenného románu Jakuba Arbesa, vydaného v roce 1886. Děj se odehrává v posledním roce Myslivečkova života a popisuje zejména jeho fiktivní vztah ke zpěvačce Caterině Gabrielliové. Jakub Arbes, pokládán mimo jiné za jednoho ze zakladatelů sci-fi literatury (*Newtonův mozek*), vložil do textu celou řadu apokryfních informací, a přispěl tak i k rozšíření množství nepřesností a fikcí týkajících se Myslivečkova života, jež byly čtenáři ochotně přejímány a dále šířeny. To se týká i samotné přezdívky Il *divino Boemo* - Božský Čech, kterou se mnohdy tak rádi pyšníme. Ve skutečnosti Italové nazývali Myslivečka pouze il *Boemo* - Čech. Fakt nikterak neobvyklý, i v jiných zemích totiž nazývat cizince jeho národnostní příslušností bylo běžné, zvláště v případech, kdy vyslovením nevyslovitelného jména hrozilo zlomení jazyka. Stejný osud potkal v 16. a na počátku 17. století např. řeckého malíře Doménikose Theotokópulose, který dostal ve Španělsku, stejně jako Mysliveček později v Itálii, také velmi jednoduché a přitom plně vystihující jméno - El Greco - Řek.

Když si uvědomíme, v jak rozjitřené době z hlediska formování novodobého českého národa (v mnoha ohledech až nepřijemně připomínající naši rozkolísanou současnost) Jakub Arbes svoje dílo psal, není se však onomu slůvku božský zase proč až tak divit.

Hana Jarolímková

Hana Jarolímková, šéfredaktorka

OBSAH

ROZHOVORY

- 3 · Daniel Barenboim: misionář tolerance
- 6 · Lukáš Vasilek

UDÁLOSTI

- 12 · 22 let Asociace hudebních umělců a vědců

FESTIVALY, KONCERTY

- 15 · Berlioz a Messiaen se Zdeňkem Mácalem
- 16 · Dny Martinů: premiéra baletu Ruce
- 16 · Kate Lindsey a Magdalena Kožená
- 19 · Violoncellista Jan Vogler s Igorem Ardaševem
- 19 · Andrea Kalivodová a Marek Štílec s Filharmonií Hradec Králové
- 21 · Houslista Vadim Gluzman s brněnskou filharmonií exceloval

HORIZONT

- 25 · Dánský jazz a evropská unie k sobě patří

DIVADLO - OPERA · BALET · MUZIKÁL

- 26 · Tři Pintové
- 27 · Expedice Čarokraj
- 28 · Kouzelná operní pohádka v Opavě
- 30 · Zdařilá premiéra Simona Boccanegry v Olomouci
- 31 · Přímé přenosy z MET: Charles Gounod: Faust
- 32 · Přenosy v Biu Oko: Giacomo Puccini: Tosca

ZAHRANIČÍ

- 36 · Schwanenritter Lohengrin v Semperově opeře
- 37 · Opera Gogol hýří strašidelnými vizemi i tóny
- 38 · Mistři pěvci norimberští v Norimberku

STUDIE, KOMENTÁŘE

- 42 · Současná éra české opery IV
III. Aby se vědělo - Jaroslav Březina
- 48 · Portréty velkých klavíristů 20. století II
III. Martha Argerich: virtuozita ve službách poezie
- 52 · Historie české kvartetní školy II
I. Janáčkovo kvarteto
- 54 · Hudební nástroje v Muzeu hlavního města Prahy

KNIHY A NOTOVINY

- 57 · Olga Mojžíšová - Milan Pospíšil: Bedřich Smetana a jeho korespondence/and his correspondence

SVĚT HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

- 58 · Současné varhanářství v Evropě II
III. Lorenzo Ghielmi

REVUE HUDEBNÍCH NOSIČŮ

- 60 · Nové operní nahrávky
- 62 · Recenze CD

Vášení a milí čtenáři,

březen je měsícem, v němž - před více než dvěma stovkami let a v odstupu nevelkém - spatřily světlo světa dvě výrazné postavy dějin hudební kultury. A to Lorenzo da Ponte (10. března 1749) a Josef Mysliveček (9. března 1737).

Lorenzo da Ponte, původním jménem Emanuele Conegliano, se rozhodl konvertovat ze židovství ke křesťanství, po křtu údajně přijal jméno kritického biskupa, a dokonce vstoupil do semináře a byl vysvěcen na kněze. Nejdříve působil jako profesor klasické literatury v Trevisu, jeho přílišná svobodomyšlnost však vedla v sedmdesátých letech 18. století k tomu, že mu byla zakázána výuka a postihlo jej dokonce odsouzení (pravda, už v nepřítomnosti) k vyhnanství. Od roku 1781 žil ve Vídni, nejdříve jako dvorní básník císaře Josefa II., nesmrtelným se ovšem stal až jako Mozartův libretista (*Così fan tutte*, *Don Giovanni*, *Figarova svatba*). V roce 1804 odjel do Ameriky, kde se nejprve věděl jak protloukal, ale nakonec získal místo profesora italštiny na Kolumbijské univerzitě v New Yorku. Díky da Ponteho snaze uvést v tomto městě italskou operu zde byla 18. 11. 1833 - tedy padesát let před založením proslulé Metropolitní opery - postavena samostatná operní budova, Italian Opera House. Lze tak říci, že význam Lorenza da Ponteho je stejně důležitý jak pro starý, tak i pro nový kontinent, neboť s trochou nadsázky připravil půdu pro založení nejvýznačnějšího operního domu ve Spojených státech, daleko přesahujícího hranice své země, což ostatně v současnosti dokazují i stále oblíbenější přenosy z této operní mekky do kin po celém světě.

Myslivečkovi jsme se v našem časopise věnovali již několikrát, naposledy v průběhu minulého roku v souvislosti s uvedením jeho opery *Motezuma* ve Znojmě. Ovšem Mysliveček má letos - obrazně řečeno - ještě jedno výročí. Právě před sto lety byla totiž dokončena jiná opera - Il *divino Boemo* plzeňského skladatele Stanislava Sudy (1865-1931), jejímž je právě skladatel nadaný Bohem, ale postižený tragickým osudem, protagonistou. Ačkoliv bylo dílo dopsáno v roce 1912, své premiéry se dočkalo až po patnácti letech a to v Plzni roku 1927. Je asi na místě připomenout, že jeho libreto vychází ze známého stejnojmenného románu Jakuba Arbesa, vydaného v roce 1886. Děj se odehrává v posledním roce Myslivečkova života a popisuje zejména jeho fiktivní vztah ke zpěvačce Caterině Gabrielliové. Jakub Arbes, pokládán mimo jiné za jednoho ze zakladatelů sci-fi literatury (*Newtonův mozek*), vložil do textu celou řadu apokryfních informací, a přispěl tak i k rozšíření množství nepřesností a fikcí týkajících se Myslivečkova života, jež byly čtenáři ochotně přejímány a dále šířeny. To se týká i samotné přezdívky Il *divino Boemo* - Božský Čech, kterou se mnohdy tak rádi pyšníme. Ve skutečnosti Italové nazývali Myslivečka pouze il *Boemo* - Čech. Fakt nikterak neobvyklý, i v jiných zemích totiž nazývat cizince jeho národnostní příslušností bylo běžné, zvláště v případech, kdy vyslovením nevysovitelného jména hrozilo zlomení jazyka. Stejný osud potkal v 16. a na počátku 17. století např. řeckého malíře Doménikose Theotokópulose, který dostal ve Španělsku, stejně jako Mysliveček později v Itálii, také velmi jednoduché a přitom plně vystihující jméno - El Greco - Řek.

Když si uvědomíme, v jak rozjitřené době z hlediska formování novodobého českého národa (v mnoha ohledech až nepřijemně připomínající naši rozkolísanou současnost) Jakub Arbes svoje dílo psal, není se však onomu slůvku božský zase proč až tak divit.

Hana Jarolímková

Hana Jarolímková, šéfredaktorka

OBSAH

ROZHOVORY

- 3 · Daniel Barenboim: misionář tolerance
- 6 · Lukáš Vasilek

UDÁLOSTI

- 12 · 22 let Asociace hudebních umělců a vědců

FESTIVALY, KONCERTY

- 15 · Berlioz a Messiaen se Zdeňkem Mácalem
- 16 · Dny Martinů: premiéra baletu Ruce
- 16 · Kate Lindsey a Magdalena Kožená
- 19 · Violoncellista Jan Vogler s Igorem Ardaševem
- 19 · Andrea Kalivodová a Marek Štílec s Filharmonií Hradec Králové
- 21 · Houslista Vadim Gluzman s brněnskou filharmonií exceloval

HORIZONT

- 25 · Dánský jazz a evropská unie k sobě patří

DIVADLO - OPERA · BALET · MUZIKÁL

- 26 · Tři Pintové
- 27 · Expedice Čarokraj
- 28 · Kouzelná operní pohádka v Opavě
- 30 · Zdařilá premiéra Simona Boccanegry v Olomouci
- 31 · Přímé přenosy z MET: Charles Gounod: Faust
- 32 · Přenosy v Biu Oko: Giacomo Puccini: Tosca

ZAHRAŇIČÍ

- 36 · Schwanenritter Lohengrin v Semperově opeře
- 37 · Opera Gogol hýří strašidelnými vizemi i tóny
- 38 · Mistři pěvci norimberští v Norimberku

STUDIE, KOMENTÁŘE

- 42 · Současná éra české opery IV
III. Aby se vědělo - Jaroslav Březina
- 48 · Portréty velkých klavíristů 20. století II
III. Martha Argerich: virtuozita ve službách poezie
- 52 · Historie české kvartetní školy II
I. Janáčkovo kvarteto
- 54 · Hudební nástroje v Muzeu hlavního města Prahy

KNIHY A NOTOVINY

- 57 · Olga Mojžíšová - Milan Pospíšil: Bedřich Smetana a jeho korespondence/and his correspondence

SVĚT HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

- 58 · Současné varhanářství v Evropě II
III. Lorenzo Ghielmi

REVUE HUDEBNÍCH NOSIČŮ

- 60 · Nové operní nahrávky
- 62 · Recenze CD

- 2 - 03 - 2012

Váčení a milí čtenáři,

březen je měsícem, v němž - před více než dvěma stovkami let a v odstupu nevelkém - spatřily světlo světa dvě výrazné postavy dějin hudební kultury. A to Lorenzo da Ponte (10. března 1749) a Josef Mysliveček (9. března 1737).

Lorenzo da Ponte, původním jménem Emanuele Conegliano, se rozhodl konvertovat ze židovství ke křesťanství, po křtu údajně přijal jméno kritického biskupa, a dokonce vstoupil do semináře a byl vysvěcen na kněze. Nejdříve působil jako profesor klasické literatury v Trevisu, jeho přílišná svobodomyšlnost však vedla v sedmdesátých letech 18. století k tomu, že mu byla zakázána výuka a postihlo jej dokonce odsouzení (pravda, už v nepřítomnosti) k vyhnanství. Od roku 1781 žil ve Vídni, nejdříve jako dvorní básník císaře Josefa II., nesmrtelným se ovšem stal až jako Mozartův libretista (*Così fan tutte*, *Don Giovanni*, *Figarova svatba*). V roce 1804 odjel do Ameriky, kde se nejprve rýdlijak protloukal, ale nakonec získal místo profesora italštiny na Kolumbijské univerzitě v New Yorku. Díky da Ponteho snaze uvést v tomto městě italskou operu zde byla 18. 11. 1833 - tedy padesát let před založením proslulé Metropolitní opery - postavena samostatná operní budova, Italian Opera House. Lze tak říci, že význam Lorenza da Ponteho je stejně důležitý jak pro starý, tak i pro nový kontinent, neboť s trochou nadsázky připravil půdu pro založení nejvýznačnějšího operního domu ve Spojených státech, daleko přesahujícího hranice své země, což ostatně v současnosti dokazují i stále oblíbenější přenosy z této operní mekky do kin po celém světě.

Myslivečkovi jsme se v našem časopise věnovali již několikrát, naposledy v průběhu minulého roku v souvislosti s uvedením jeho opery *Motezuma* ve Znojmě. Ovšem Mysliveček má letos - obrazně řečeno - ještě jedno výročí. Právě před sto lety byla totiž dokončena jiná opera - Il *divino Boemo* plzeňského skladatele Stanislava Sudy (1865-1931), jejímž je právě skladatel nadaný Bohem, ale postižený tragickým osudem, protagonistou. Ačkoliv bylo dílo dopsáno v roce 1912, své premiéry se dočkalo až po patnácti letech a to v Plzni roku 1927. Je asi na místě připomenout, že jeho libreto vychází ze známého stejnojmenného románu Jakuba Arbesa, vydaného v roce 1886. Děj se odehrává v posledním roce Myslivečkova života a popisuje zejména jeho fiktivní vztah ke zpěvačce Caterině Gabrielliové. Jakub Arbes, psal mimo jiné za jednoho ze zakladatelů sci-fi literatury (*Newtonův mozek*), vložil do textu celou řadu apokryfních informací, a přispěl tak i k rozšíření množství nepřesností a fikcí týkajících se Myslivečkova života, jež byly čtenáři ochotně přejímány a dále šířeny. To se týká i samotné přezdívky Il *divino Boemo* - Božský Čech, kterou se mnohdy tak rádi pyšníme. Ve skutečnosti Italové nazývali Myslivečka pouze il *Boemo* - Čech. Fakt nikterak neobvyklý, i v jiných zemích totiž nazývat cizince jeho národnostní příslušností bylo běžné, zvláště v případech, kdy vyslovením nevysovitelného jména hrozilo zlomení jazyka. Stejný osud potkal v 16. a na počátku 17. století např. řeckého malíře Doménikose Theotokópulose, který dostal ve Španělsku, stejně jako Mysliveček později v Itálii, také velmi jednoduché a přitom plně vystihující jméno - El Greco - Řek.

Když si uvědomíme, v jak rozjitřené době z hlediska formování novodobého českého národa (v mnoha ohledech až nepříjemně připomínající naši rozkolísanou současnost) Jakub Arbes svoje dílo psal, není se však onomu slůvku božský zase proč až tak divit.

Hana Jarolímková

Hana Jarolímková, šéfredaktorka

OBSAH

ROZHOVORY

- 3 · Daniel Barenboim: misionář tolerance
- 6 · Lukáš Vasilek

UDÁLOSTI

- 12 · 22 let Asociace hudebních umělců a vědců

FESTIVALY, KONCERTY

- 15 · Berlioz a Messiaen se Zdeňkem Mácalem
- 16 · Dny Martinů: premiéra baletu Ruce
- 16 · Kate Lindsey a Magdalena Kožená
- 19 · Violoncellista Jan Vogler s Igorem Ardaševem
- 19 · Andrea Kalivodová a Marek Štílec s Filharmonií Hradec Králové
- 21 · Houslista Vadim Gluzman s brněnskou filharmonií exceloval

HORIZONT

- 25 · Dánský jazz a evropská unie k sobě patří

DIVADLO - OPERA · BALET · MUZIKÁL

- 26 · Tři Pintové
- 27 · Expedice Čarokraj
- 28 · Kouzelná operní pohádka v Opavě
- 30 · Zdařilá premiéra Simona Boccanegry v Olomouci
- 31 · Přímé přenosy z MET: Charles Gounod: Faust
- 32 · Přenosy v Biu Oko: Giacomo Puccini: Tosca

ZAHRAŇIČÍ

- 36 · Schwanenritter Lohengrin v Semperově opeře
- 37 · Opera Gogol hýří strašidelnými vizemi i tóny
- 38 · Mistři pěvci norimberští v Norimberku

STUDIE, KOMENTÁŘE

- 42 · Současná éra české opery IV
III. Aby se vědělo - Jaroslav Březina
- 48 · Portréty velkých klavíristů 20. století II
III. Martha Argerich: virtuozita ve službách poezie
- 52 · Historie české kvartetní školy II
I. Janáčkovo kvarteto
- 54 · Hudební nástroje v Muzeu hlavního města Prahy

KNIHY A NOTOVINY

- 57 · Olga Mojžíšová - Milan Pospíšil: Bedřich Smetana a jeho korespondence/and his correspondence

SVĚT HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

- 58 · Současné varhanářství v Evropě II
III. Lorenzo Ghielmi

REVUE HUDEBNÍCH NOSIČŮ

- 60 · Nové operní nahrávky
- 62 · Recenze CD

Vidění a snili čtenáři,

březen je měsícem, v němž - před více než dvěma stovkami let a v odstupu nevelkém - spatřily světlo světa dvě výrazné postavy dějin hudební kultury. A to Lorenzo da Ponte (10. března 1749) a Josef Mysliveček (9. března 1737).

Lorenzo da Ponte, původním jménem Emanuele Conegliano, se rozhodl konvertovat ze židovství ke křesťanství, po křtu údajně přijal jméno kritického biskupa, a dokonce vstoupil do semináře a byl vysvěcen na kněze. Nejdříve působil jako profesor klasické literatury v Trevisu, jeho přílišná svobodomyšlnost však vedla v sedmdesátých letech 18. století k tomu, že mu byla zakázána výuka a postihlo jej dokonce odsouzení (pravda, už v nepřítomnosti) k vyhnanství. Od roku 1781 žil ve Vídni, nejdříve jako doorní básník císaře Josefa II., nesmrtelným se ovšem stal až jako Mozartův libretista (*Così fan tutte*, *Don Giovanni*, *Figarosva svatba*). V roce 1804 odjel do Ameriky, kde se nejprve rudičák protloukal, ale nakonec získal místo profesora italštiny na Kolumbijské univerzitě v New Yorku. Díky da Ponteho snaze uvést v tomto městě italskou operu zde byla 18. 11. 1833 - tedy padesát let před založením proslulé Metropolitní opery - postavena samostatná operní budova, Italian Opera House. Lze tak říci, že význam Lorenza da Ponteho je stejně důležitý jako pro starý, tak i pro nový kontinent, neboť s trochou nadsázky připravil půdu pro založení nejvýznačnějšího operního domu ve Spojených státech, daleko přesahujícího hranice své země, což ostatně v současnosti dokazují i stále oblíbenější přenosy s této operní melky do kin po celém světě.

Myslivečkovi jsme se v našem časopise věnovali již několikrát, naposledy v průběhu minulého roku v souvislosti s uvedením jeho opery *Motezuma* ve Znojmě. Ovšem Mysliveček má letos - obrazně řečeno - ještě jedno výročí. Právě před sto lety byla totiž dokončena jiná opera - Il *divino Boemo* plzeňského skladatele Stanislava Sudy (1865-1931), jejímž je právě skladatel nadaný Bohem, ale postižený tragickým osudem, protagonistou. Ačkoliv bylo dílo dopsáno v roce 1912, své premiéry se dočkalo až po patnácti letech a to v Plzni roku 1927. Je asi na místě připomenout, že jeho libreto vychází ze známého stejnojmenného románu Jakuba Arbesa, vydaného v roce 1886. Děj se odehrává v posledním roce Myslivečkova života a popisuje zejména jeho látkové vztah ke zpěvačce Caterině Gabrielliové. Jakub Arbes, pokládán mimo jiné za jednoho ze zakladatelů sci-fi literatury (*Newtonův mozek*), vložil do textu celou řadu apokryfních informací, a přispěl tak i k rozšíření množství nepřesností a fikcí vztahujících se k Myslivečkovu životu, jež byly čtenáři ochotně přejímány a dále šířeny. To se týká i samotné předzprávky *Il divino Boemo* - Božský Čech, kterou se mnohdy tak rádi pyšníme. Ve skutečnosti Italové nazývali Myslivečka pouze il *Boemo* - Čech. Fakt nikterak neobvyklý, i v jiných zemích totiž nazývat cizince jeho národnostní příslušností bylo běžné, zvláště v případech, kdy vyslovením nevyslovitelného jména hrozilo zlomení jazyka. Stejný osud potkal v 16. a na počátku 17. století např. řeckého malíře Doménikose Theotokópulose, který dostal ve Španělsku, stejně jako Mysliveček později v Itálii, také velmi jednoduché a přitom plně vystihující jméno - *El Greco* - Řek.

Když si uvědomíme, v jak rozjitřené době z hlediska formování novodobého českého národa (v mnoha ohledech až nepříjemně připomínající naši rozkolísanou současnost) Jakub Arbes svoje dílo psal, není se však onomu slůvku božský zase proč až tak divit.

Hana Jarolímková

Hana Jarolímková, šéfredaktorka

OBSAH

ROZHOVORY

- 3 · Daniel Barenboim: misionář tolerance
- 6 · Lukáš Vasilek

UDÁLOSTI

- 12 · 22 let Asociace hudebních umělců a vědců

FESTIVALY, KONCERTY

- 15 · Berlioz a Messiaen se Zdeňkem Mácalem
- 16 · Dny Martinů: premiéra baletu Ruce
- 16 · Kate Lindsey a Magdalena Kožená
- 19 · Violoncellista Jan Vogler s Igorem Ardaševem
- 19 · Andrea Kalivodová a Marek Štílec s Filharmonií Hradec Králové
- 21 · Houslista Vadim Gluzman s brněnskou filharmonií exceloval

HORIZONT

- 25 · Dánský jazz a evropská unie k sobě patří

DIVADLO - OPERA · BALET · MUZIKÁL

- 26 · Tři Pintové
- 27 · Expedice Čarokraj
- 28 · Kouzelná operní pohádka v Opavě
- 30 · Zdařilá premiéra Simona Boccanegry v Olomouci
- 31 · Přímé přenosy z MET: Charles Gounod: Faust
- 32 · Přenosy v Biu Oko: Giacomo Puccini: Tosca

ZAHRAŇIČÍ

- 36 · Schwanenritter Lohengrin v Semperově opeře
- 37 · Opera Gogol hýří strašidelnými vizemi i tóny
- 38 · Mistři pěvci norimberští v Norimberku

STUDIE, KOMENTÁŘE

- 42 · Současná éra české opery IV
III. Aby se vědělo - Jaroslav Březina
- 48 · Portréty velkých klavíristů 20. století II
III. Martha Argerich: virtuozita ve službách poezie
- 52 · Historie české kvartetní školy II
I. Janáčkovo kvarteto
- 54 · Hudební nástroje v Muzeu hlavního města Prahy

KNIHY A NOTOVINY

- 57 · Olga Mojžíšová - Milan Pospíšil: Bedřich Smetana a jeho korespondence/and his correspondence

SVĚT HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

- 58 · Současné varhanářství v Evropě II
III. Lorenzo Ghielmi

REVUE HUDEBNÍCH NOSIČŮ

- 60 · Nové operní nahrávky
- 62 · Recenze CD

Víšení a milí čtenáři,

březen je měsícem, v němž – před více než dvěma stovkami let a v odstupu nevelkém – spatřily světlo světa dvě výrazné postavy dějin hudební kultury. A to Lorenzo da Ponte (10. března 1749) a Josef Mysliveček (9. března 1737).

Lorenzo da Ponte, původním jménem Emanuele Conegliano, se rozhodl konvertovat ze židovství ke křesťanství, po křtu údajně přijal jméno kritického biskupa, a dokonce vstoupil do semináře a byl vysvěcen na kněze. Nejdříve působil jako profesor klasické literatury v Trevisu, jeho přílišná svobodomyšlnost však vedla v sedmdesátých letech 18. století k tomu, že mu byla zakázána výuka a postihlo jej dokonce odsouzení (pravda, už v nepřítomnosti) k vyhnanství. Od roku 1781 žil ve Vídni, nejdříve jako dvorní básník císaře Josefa II., nesmrtelným se ovšem stal až jako Mozartův libretista (*Così fan tutte*, *Don Giovanni*, *Figarosva tba*). V roce 1804 odjel do Ameriky, kde se nejprve rudišak protloukal, ale nakonec získal místo profesora italštiny na Kolumbijské univerzitě v New Yorku. Díky da Ponteho snaze uvést v tomto městě italskou operu zde byla 18. 11. 1833 – tedy padesát let před založením proslulé Metropolitní opery – postavena samostatná operní budova, Italian Opera House. Lze tak říci, že význam Lorenza da Ponteho je stejně důležitý jak pro starý, tak i pro nový kontinent, neboť s trochou nadsázky připravil půdu pro založení nejvýznačnějšího operního domu ve Spojených státech, daleko přesahujícího hranice své země, což ostatně v současnosti dokazují i stále oblíbenější přenosy a této operní melky do kin po celém světě.

Myslivečkovi jsme se v našem časopise věnovali již několikrát, naposledy v průběhu minulého roku v souvislosti s uvedením jeho opery *Motezuma* ve Znojmě. Ovšem Mysliveček má letos – obrazně řečeno – ještě jedno výročí. Právě před sto lety byla totiž dokončena jiná opera – Il *divino Boemo* plzeňského skladatele Stanislava Sudy (1865–1931), jejímž je právě skladatel nadaný Bohem, ale postižený tragickým osudem, protagonistou. Ačkoliv bylo dílo dopsáno v roce 1912, své premiéry se dočkalo až po patnácti letech a to v Plzni roku 1927. Je asi na místě připomenout, že jeho libreto vychází ze známého stejnojmenného románu Jakuba Arbesa, vydaného v roce 1886. Děj se odehrává v posledním roce Myslivečkova života a popisuje zejména jeho životní vztah ke zpěvačce Caterině Gabrielliové. Jakub Arbes, pokládán mimo jiné za jednoho ze zakladatelů sci-fi literatury (*Newtonův mozek*), vložil do textu celou řadu apokryfních informací, a přispěl tak i k rozšíření množství nepřesností a fikcí vtahujících se Myslivečkova života, jež byly čtenáři ochotně přejímány a dále šířeny. To se týká i samotné předzívky *Il divino Boemo* – Božský Čech, kterou se mnohdy tak rádi pyšníme. Ve skutečnosti Italové nazývali Myslivečka pouze *il Boemo* – Čech. Fakt nikterak neobvyklý, i v jiných zemích totiž nazývat cizince jeho národnostní příslušností bylo běžné, zvláště v případech, kdy vyslovením nevyslovitelného jména hrozilo zlomení jazyka. Stejný osud potkal v 16. a na počátku 17. století např. řeckého malíře Doménikose Theotokópulose, který dostal ve Španělsku, stejně jako Mysliveček později v Itálii, také velmi jednoduché a přitom plně vystihující jméno – *El Greco* – Řek.

Když si uvědomíme, v jak rozjitřené době z hlediska formování novodobého českého národa (v mnoha ohledech až nepříjemně připomínající naši rozkolísanou současnost) Jakub Arbes svoje dílo psal, není se však onomu slůvku božský zase proč až tak divit.

Hana Jarolímková

Hana Jarolímková, šéfredaktorka

OBSAH

ROZHOVORY

- 3 · Daniel Barenboim: misionář tolerance
- 6 · Lukáš Vasilek

UDÁLOSTI

- 12 · 22 let Asociace hudebních umělců a vědců

FESTIVALY, KONCERTY

- 15 · Berlioz a Messiaen se Zdeňkem Mácalem
- 16 · Dny Martinů: premiéra baletu Ruce
- 16 · Kate Lindsey a Magdalena Kožená
- 19 · Violoncellista Jan Vogler s Igorem Ardaševem
- 19 · Andrea Kalivodová a Marek Štílec s Filharmonií Hradec Králové
- 21 · Houslista Vadim Gluzman s brněnskou filharmonií exceloval

HORIZONT

- 25 · Dánský jazz a evropská unie k sobě patří

DIVADLO – OPERA · BALET · MUZIKÁL

- 26 · Tři Pintové
- 27 · Expedice Čarokraj
- 28 · Kouzelná operní pohádka v Opavě
- 30 · Zdařilá premiéra Simona Boccanegry v Olomouci
- 31 · Přímé přenosy z MET: Charles Gounod: Faust
- 32 · Přenosy v Biu Oko: Giacomo Puccini: Tosca

ZAHRAŇIČÍ

- 36 · Schwanenritter Lohengrin v Semperově opeře
- 37 · Opera Gogol hýří strašidelnými vizemi i tóny
- 38 · Mistři pěvci norimberští v Norimberku

STUDIE, KOMENTÁŘE

- 42 · Současná éra české opery IV
III. Aby se vědělo – Jaroslav Březina
- 48 · Portréty velkých klavíristů 20. století II
III. Martha Argerich: virtuozita ve službách poezie
- 52 · Historie české kvartetní školy II
I. Janáčkovo kvarteto
- 54 · Hudební nástroje v Muzeu hlavního města Prahy

KNIHY A NOTOVINY

- 57 · Olga Mojžíšová – Milan Pospíšil: Bedřich Smetana a jeho korespondence/and his correspondence

SVĚT HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

- 58 · Současné varhanářství v Evropě II
III. Lorenzo Ghielmi

REVUE HUDEBNÍCH NOSIČŮ

- 60 · Nové operní nahrávky
- 62 · Recenze CD

Vážení a milí čtenáři,

březen je měsícem, v němž – před více než dvěma stovkami let a v odstupu nevelkém – spatřily světlo světa dvě výrazné postavy dějin hudební kultury. A to Lorenzo da Ponte (10. března 1749) a Josef Mysliveček (9. března 1737).

Lorenzo da Ponte, původním jménem Emanuele Conegliano, se rozhodl konvertovat ze židovství ke křesťanství, po křtu údajně přijal jméno křtícího biskupa, a dokonce vstoupil do semináře a byl vysvěcen na kněze. Nejdříve působil jako profesor klasické literatury v Trevisu, jeho přílišná svobodomyšlnost však vedla v sedmdesátých letech 18. století k tomu, že mu byla zakázána výuka a postihlo jej dokonce odsouzení (pravda, už v nepřítomnosti) k vyhnanství. Od roku 1781 žil ve Vídni, nejdříve jako dvorní básník císaře Josefa II., nesmrtelným se ovšem stal až jako Mozartův libretista (*Così fan tutte*, *Don Giovanni*, *Figarova svatba*). V roce 1804 odjel do Ameriky, kde se nejprve nějak protloukal, ale nakonec získal místo profesora italštiny na Kolumbijské univerzitě v New Yorku. Díky da Ponteho snaze uvést v tomto městě italskou operu zde byla 18. 11. 1833 – tedy padesát let před založením proslulé Metropolitní opery – postavena samostatná operní budova, Italian Opera House. Lze tak říci, že význam Lorenza da Ponteho je stejně důležitý jak pro starý, tak i pro nový kontinent, neboť s trochou nadsázky připravil půdu pro založení nejvýznamnějšího operního domu ve Spojených státech, daleko přesahujícího hranice své země, což ostatně v současnosti dokazují i stále oblíbenější přenosy z této operní mekky do kin po celém světě.

Myslivečkovi jsme se v našem časopise věnovali již několikrát, naposledy v průběhu minulého roku v souvislosti s uvedením jeho opery *Motezuma* ve Znojmě. Ovšem Mysliveček má letos – obrátě řečeno – ještě jedno výročí. Právě před sto lety byla totiž dokončena jiná opera – *Il divino Boemo* plzeňského skladatele Stanislava Šudy (1865-1931), jejímž je právě skladatel nadaný Bohem, ale postižený tragickým osudem, protagonistou. Ačkoliv bylo dílo dopsáno v roce 1912, své premiéry se dočkalo až po patnácti letech a to v Plzni roku 1927. Je asi na místě připomenout, že jeho libreto vychází ze známého stejnojmenného románu Jakuba Arbesa, vydaného v roce 1886. Děj se odehrává v posledním roce Myslivečkova života a popisuje zejména jeho lidské vztahy ke zpěvačce Caterině Gabrielliové. Jakub Arbes, pokládán mimo jiné za jednoho ze zakladatelů sci-fi literatury (*Newtonův mozek*), vložil do textu celou řadu apokryfních informací, a přispěl tak i k rozšíření množství nepřesností a fikcí v následných se Myslivečkova života, jež byly čtenáři ochotně přejímány a dále šířeny. To se týká i samotné předzívky *Il divino Boemo* - Božský Čech, kterou se mnohdy tak rádi pyšníme. Ve skutečnosti Italové nazývali Myslivečka pouze *il Boemo* - Čech. Fakt nikterak neobvyklý, i v jiných zemích totiž nazývat cizince jeho národnostní příslušností bylo běžné, zvláště v případech, kdy vyslovením nevyslovitelného jména hrozilo zlomení jazyka. Stránil osud potkal v 16. a na počátku 17. století např. řeckého malíře Doménikose Theotokópulose, který dostal ve Španělsku, stejně jako Mysliveček později v Itálii, také velmi jednoduché a přitom plně vystihující jméno - *El Greco* - Řek.

Rádi si uvědomíme, v jak rozjitřené době z hlediska formování novodobého českého národa (v mnoha ohledech až nepřijemně připomínající naši rozkolísanou současnost) Jakub Arbes svoje dílo psal, není se však onomu slůvku božský zase proč až tak divit.

Hana Jarolímková

Hana Jarolímková, šéfredaktorka

OBSAH

ROZHOVORY

- 3 · Daniel Barenboim: misionář tolerance
- 6 · Lukáš Vasilek

UDÁLOSTI

- 12 · 22 let Asociace hudebních umělců a vědců

FESTIVALY, KONCERTY

- 15 · Berlioz a Messiaen se Zdeňkem Mácalem
- 16 · Dny Martinů: premiéra baletu Ruce
- 16 · Kate Lindsey a Magdalena Kožená
- 19 · Violoncellista Jan Vogler s Igorem Ardaševem
- 19 · Andrea Kalivodová a Marek Štílec s Filharmonií Hradec Králové
- 21 · Houslista Vadim Gluzman s brněnskou filharmonií exceloval

HORIZONT

- 25 · Dánský jazz a evropská unie k sobě patří

DIVADLO - OPERA · BALET · MUZIKÁL

- 26 · Tři Pintové
- 27 · Expedice Čarokraj
- 28 · Kouzelná operní pohádka v Opavě
- 30 · Zdařilá premiéra Simona Boccanegry v Olomouci
- 31 · Přímé přenosy z MET: Charles Gounod: Faust
- 32 · Přenosy v Biu Oko: Giacomo Puccini: Tosca

ZAHRAŇÍČÍ

- 36 · Schwanenritter Lohengrin v Semperově opeře
- 37 · Opera Gogol hýří strašidelnými vizemi i tóny
- 38 · Mistři pěvci norimberští v Norimberku

STUDIE, KOMENTÁŘE

- 42 · Současná éra české opery IV
III. Aby se vědělo – Jaroslav Březina
- 48 · Portréty velkých klavíristů 20. století II
III. Martha Argerich: virtuozita ve službách poezie
- 52 · Historie české kvartetní školy II
I. Janáčkovo kvarteto
- 54 · Hudební nástroje v Muzeu hlavního města Prahy

KNIHY A NOTOVINY

- 57 · Olga Mojžíšová – Milan Pospíšil: Bedřich Smetana a jeho korespondence/and his correspondence

SVĚT HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

- 58 · Současné varhanářství v Evropě II
III. Lorenzo Ghielmi

REVUE HUDEBNÍCH NOSIČŮ

- 60 · Nové operní nahrávky
- 62 · Recenze CD

Vítezí a milí čtenáři,

březen je měsícem, v němž – před více než dvěma stovkami let a v odstupu nevelkém – spatřily světlo světa dvě výrazné postavy dějin hudební kultury. A to Lorenzo da Ponte (10. března 1749) a Josef Mysliveček (9. března 1737).

Lorenzo da Ponte, původním jménem Emanuele Conegliano, se rozhodl konvertovat ze židovství ke křesťanství, po křtu údajně přijal jméno křtícího biskupa, a dokonce vstoupil do semináře a byl vysvěcen na kněze. Nejdříve působil jako profesor klasičtější literatury v Trevisu, jeho přílišná svobodomyšlnost však vedla v sedmdesátých letech 18. století k tomu, že mu byla zakázána výuka a postihlo jej dokonce odsouzení (pravda, už v nepřítomnosti) k vyhnanství. Od roku 1781 žil ve Vídni, nejdříve jako dvorní básník císaře Josefa II., nesmrtelným se ovšem stal až jako Mozartův libretista (*Così fan tutte*, *Don Giovanni*, *Figarova svatba*). V roce 1804 odjel do Ameriky, kde se nejprve sblížil s protloukal, ale nakonec získal místo profesora italštiny na Kolumbijské univerzitě v New Yorku. Díky da Ponteho snaze uvést v tomto městě italskou operu zde byla 18. 11. 1833 – tedy padesát let před založením proslulé Metropolitní opery – postavena samostatná operní budova, Italian Opera House. Lze tak říci, že význam Lorenza da Ponteho je stejně důležitý jak pro starý, tak i pro nový kontinent, neboť s trochou nadsázky připravil půdu pro založení nejvýznamnějšího operního domu ve Spojených státech, daleko přesahujícího hranice své země, což ostatně v současnosti dokazují i stále oblíbenější přenosy z této operní mekky do kin po celém světě.

Myslivečkovi jsme se v našem časopise věnovali již několikrát, naposledy v průběhu minulého roku v souvislosti s uvedením jeho opery *Motezuma* ve Znojmě. Ovšem Mysliveček má letos – obrátě řečeno – ještě jedno výročí. Právě před sto lety byla totiž dokončena jiná opera – *Il divino Boemo* plzeňského skladatele Stanislava Šudy (1865-1931), jejímž je právě skladatel nadaný Bohem, ale postižený tragickým osudem, protagonistou. Ačkoliv bylo dílo dopsáno v roce 1912, své premiéry se dočkalo až po patnácti letech a to v Plzni roku 1927. Je asi na místě připomenout, že jeho libreto vychází ze známého stejnojmenného románu Jakuba Arbesa, vydaného v roce 1886. Děj se odehrává v posledním roce Myslivečkova života a popisuje zejména jeho literní vztah ke zpěvačce Caterině Gabrielliové. Jakub Arbes, pokládán mimo jiné za jednoho ze zakladatelů sci-fi literatury (*Newtonův mozek*), vložil do textu celou řadu apokryfních informací, a přispěl tak i k rozšíření množství nepřesností a fikcí týkajících se Myslivečkova života, jež byly čtenáři ochotně přejímány a dále šířeny. To se týká i samotné předzívky *Il divino Boemo* – Božský Čech, kterou se mnohdy tak rádi pyšníme. Ve skutečnosti Italové nazývali Myslivečka pouze *il Boemo* – Čech. Fakt nikterak neobvyklý, i v jiných zemích totiž nazývat cizince jeho národnostní příslušností bylo běžné, zvláště v případech, kdy vyslovením nevyslovitelného jména hrozilo zlomení jazyka. Stejný osud potkal v 16. a na počátku 17. století např. řeckého malíře Doménikose Theotokópulose, který dostal ve Španělsku, stejně jako Mysliveček později v Itálii, také velmi jednoduché a přitom plně vystihující jméno – *El Greco* – Řek.

Když si uvědomíme, v jak rozjitřené době z hlediska formování novodobého českého národa (v mnoha ohledech až nepříjemně připomínající naši rozkolísanou současnost) Jakub Arbes svoje dílo psal, není se však onomu slůvku božský zase proč až tak divit.

Hana Jarolímková

Hana Jarolímková, šéfredaktorka

OBSAH

ROZHOVORY

- 3 · Daniel Barenboim: misionář tolerance
- 6 · Lukáš Vasilek

UDÁLOSTI

- 12 · 22 let Asociace hudebních umělců a vědců

FESTIVALY, KONCERTY

- 15 · Berlioz a Messiaen se Zdeňkem Mácalem
- 16 · Dny Martinů: premiéra baletu Ruce
- 16 · Kate Lindsey a Magdalena Kožená
- 19 · Violoncellista Jan Vogler s Igorem Ardaševem
- 19 · Andrea Kalivodová a Marek Štílec s Filharmonií Hradec Králové
- 21 · Houslista Vadim Gluzman s brněnskou filharmonií exceloval

HORIZONT

- 25 · Dánský jazz a evropská unie k sobě patří

DIVADLO – OPERA · BALET · MUZIKÁL

- 26 · Tři Pintové
- 27 · Expedice Čarokraj
- 28 · Kouzelná operní pohádka v Opavě
- 30 · Zdařilá premiéra Simona Boccanegry v Olomouci
- 31 · Přímé přenosy z MET: Charles Gounod: Faust
- 32 · Přenosy v Biu Oko: Giacomo Puccini: Tosca

ZAHRAŇÍČÍ

- 36 · Schwanenritter Lohengrin v Semperově opeře
- 37 · Opera Gogol hýří strašidelnými vizemi i tóny
- 38 · Mistři pěvci norimberští v Norimberku

STUDIE, KOMENTÁŘE

- 42 · Současná éra české opery IV
III. Aby se vědělo – Jaroslav Březina
- 48 · Portréty velkých klavíristů 20. století II
III. Martha Argerich: virtuozita ve službách poezie
- 52 · Historie české kvartetní školy II
I. Janáčkovo kvarteto
- 54 · Hudební nástroje v Muzeu hlavního města Prahy

KNIHY A NOTOVINY

- 57 · Olga Mojžíšová – Milan Pospíšil: Bedřich Smetana a jeho korespondence/and his correspondence

SVĚT HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

- 58 · Současné varhanářství v Evropě II
III. Lorenzo Ghielmi

REVUE HUDEBNÍCH NOSIČŮ

- 60 · Nové operní nahrávky
- 62 · Recenze CD

Vidění a milí čtenáři,

březen je měsícem, v němž – před více než dvěma stovkami let a v odstupu nevelkém – spatřily světlo světa dvě výrazné postavy dějin hudební kultury. A to Lorenzo da Ponte (10. března 1749) a Josef Mysliveček (9. března 1737).

Lorenzo da Ponte, původním jménem Emanuele Conegliano, se rozhodl konvertovat ze židovství ke křesťanství, po křtu údajně přijal jméno křtícího biskupa, a dokonce vstoupil do semináře a byl vysvěcen na kněze. Nejdříve působil jako profesor klasické literatury v Trevisu, jeho přílišná svobodomyšlnost však vedla v sedmdesátých letech 18. století k tomu, že mu byla zakázána výuka a postihlo jej dokonce odsouzení (pravda, už v nepřítomnosti) k vyhnanství. Od roku 1781 žil ve Vídni, nejdříve jako dvorní básník císaře Josefa II., nesmrtelným se ovšem stal až jako Mozartův libretista (*Così fan tutte*, *Don Giovanni*, *Figarova svatba*). V roce 1804 odjel do Ameriky, kde se nejprve sblížil s protloukal, ale nakonec získal místo profesora italštiny na Kolumbijské univerzitě v New Yorku. Díky da Ponteho snaze uvést v tomto městě italskou operu zde byla 18. 11. 1833 – tedy padesát let před založením proslulé Metropolitan opery – postavena samostatná operní budova, Italian Opera House. Lze tak říci, že význam Lorenza da Ponteho je stejně důležitý jak pro starý, tak i pro nový kontinent, neboť s trochou nadsázky připravil půdu pro založení nejvýznamnějšího operního domu ve Spojených státech, daleko přesahujícího hranice své země, což ostatně v současnosti dokazují i stále oblíbenější přenosy z této operní mekky do kin po celém světě.

Myslivečkovi jsme se v našem časopise věnovali již několikrát, naposledy v průběhu minulého roku v souvislosti s uvedením jeho opery *Motezuma* ve Znojmě. Ovšem Mysliveček má letos – obrátě řečeno – ještě jedno výročí. Právě před sto lety byla totiž dokončena jiná opera – Il *divino Boemo* plzeňského skladatele Stanislava Šudy (1865-1931), jejímž je právě skladatel nadaný Bohem, ale postižený tragickým osudem, protagonistou. Ačkoliv bylo dílo dopsáno v roce 1912, své premiéry se dočkalo až po patnácti letech a to v Plzni roku 1927. Je asi na místě připomenout, že jeho libreto vychází ze známého stejnojmenného románu Jakuba Arbesa, vydaného v roce 1886. Děj se odehrává v posledním roce Myslivečkova života a popisuje zejména jeho blízký vztah ke zpěvačce Caterině Gabrielliové. Jakub Arbes, pokládán mimo jiné za jednoho ze zakladatelů sci-fi literatury (*Newtonův mozek*), vložil do textu celou řadu apokryfních informací, a přispěl tak i k rozšíření množství nepřesností a fikcí v kasičkách se Myslivečkova života, jež byly čtenáři ochotně přejímány a dále šířeny. To se týká i samotné předzprávky *Il divino Boemo* - Božský Čech, kterou se mnohdy tak rádi pyšníme. Ve skutečnosti Italové nazývali Myslivečka pouze il Boemo - Čech. Fakt nikterak neobvyklý, i v jiných zemích totiž nazývat cizince jeho národnostní příslušností bylo běžné, zvláště v případech, kdy vyslovením nevyslovitelného jména hrozilo zlomení jazyka. Štěstí osud potkal v 16. a na počátku 17. století např. řeckého malíře Doménikose Theotokópulose, který dostal ve Španělsku, stejně jako Mysliveček později v Itálii, také velmi jednoduché a přitom plně vystihující jméno - El Greco - Řek.

Když si uvědomíme, v jak rozjitřené době z hlediska formování novodobého českého národa (v mnoha ohledech až nepříjemně připomínající naši rozkolísanou současnost) Jakub Arbes svoje dílo psal, není se však onomu slůvku božský zase proč až tak divit.

Hana Jarolímková

Hana Jarolímková, šéfredaktorka

OBSAH

ROZHOVORY

- 3 · Daniel Barenboim: misionář tolerance
- 6 · Lukáš Vasilek

UDÁLOSTI

- 12 · 22 let Asociace hudebních umělců a vědců

FESTIVALY, KONCERTY

- 15 · Berlioz a Messiaen se Zdeňkem Mácalem
- 16 · Dny Martinů: premiéra baletu Ruce
- 16 · Kate Lindsey a Magdalena Kožená
- 19 · Violoncellista Jan Vogler s Igorem Ardaševem
- 19 · Andrea Kalivodová a Marek Štílec s Filharmonií Hradec Králové
- 21 · Houslista Vadim Gluzman s brněnskou filharmonií exceloval

HORIZONT

- 25 · Dánský jazz a evropská unie k sobě patří

DIVADLO - OPERA · BALET · MUZIKÁL

- 26 · Tři Pintové
- 27 · Expedice Čarokraj
- 28 · Kouzelná operní pohádka v Opavě
- 30 · Zdařilá premiéra Simona Boccanegry v Olomouci
- 31 · Přímé přenosy z MET: Charles Gounod: Faust
- 32 · Přenosy v Biu Oko: Giacomo Puccini: Tosca

ZAHRAŇIČÍ

- 36 · Schwanenritter Lohengrin v Semperově opeře
- 37 · Opera Gogol hýří strašidelnými vizemi i tóny
- 38 · Mistři pěvci norimberští v Norimberku

STUDIE, KOMENTÁŘE

- 42 · Současná éra české opery IV
III. Aby se vědělo – Jaroslav Březina
- 48 · Portréty velkých klavíristů 20. století II
III. Martha Argerich: virtuozita ve službách poezie
- 52 · Historie české kvartetní školy II
I. Janáčkovo kvarteto
- 54 · Hudební nástroje v Muzeu hlavního města Prahy

KNIHY A NOTOVINY

- 57 · Olga Mojžíšová – Milan Pospíšil: Bedřich Smetana a jeho korespondence/and his correspondence

SVĚT HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

- 58 · Současné varhanářství v Evropě II
III. Lorenzo Ghielmi

REVUE HUDEBNÍCH NOSIČŮ

- 60 · Nové operní nahrávky
- 62 · Recenze CD

Válení a milí čtenáři,

březen je měsícem, v němž – před více než dvěma stovkami let a v odstupu nevelkém – spatřily světlo světa dvě výrazné postavy dějin hudební kultury. A to Lorenzo da Ponte (10. března 1749) a Josef Mysliveček (9. března 1737).

Lorenzo da Ponte, původním jménem Emanuele Conegliano, se rozhodl konvertovat ze židovství ke křesťanství, po křtu údajně přjal jméno křtícího biskupa, a dokonce vstoupil do semináře a byl vysvěcen na kněze. Nejdříve působil jako profesor klasické literatury v Trevisu, jeho přílišná svobodomyšlnost však vedla v sedmdesátých letech 18. století k tomu, že mu byla zakázána výuka a postihlo jej dokonce odsouzení (pravda, už v nepřítomnosti) k vyhnanství. Od roku 1781 žil ve Vídni, nejdříve jako dvorní básník císaře Josefa II., nesmrtelným se ovšem stal až jako Mozartův libretista (*Così fan tutte*, *Don Giovanni*, *Figarova svatba*). V roce 1804 odjel do Ameriky, kde se nejprve obědjal protloukal, ale nakonec získal místo profesora italštiny na Kolumbijské univerzitě v New Yorku. Díky da Ponteho snaze uvést v tomto městě italskou operu zde byla 18. 11. 1833 – tedy padesát let před založením proslulé Metropolitní opery – postavena samostatná operní budova, Italian Opera House. Lze tak říci, že význam Lorenza da Ponteho je stejně důležitý jak pro starý, tak i pro nový kontinent, neboť s trochou nadsázky připravil půdu pro založení nejvýznamnějšího operního domu ve Spojených státech, daleko přesahujícího hranice své země, což ostatně v současnosti dokazují i stále oblíbenější přenosy z této operní mekky do kin po celém světě.

Myslivečkovi jsme se v našem časopise věnovali již několikrát, naposledy v průběhu minulého roku v souvislosti s uvedením jeho opery *Motezuma* ve Znojmě. Ovšem Mysliveček má letos – obrátě řečeno – ještě jedno výročí. Právě před sto lety byla totiž dokončena jiná opera – Il *divino Boemo* plzeňského skladatele Stanislava Šudy (1865-1931), jejímž je právě skladatel nadaný Bohem, ale postižený tragickým osudem, protagonistou. Ačkoliv bylo dílo dopsáno v roce 1912, své premiéry se dočkalo až po patnácti letech a to v Plzni roku 1927. Je asi na místě připomenout, že jeho libreto vychází ze známého stejnojmenného románu Jakuba Arbesa, vydaného v roce 1886. Děj se odehrává v posledním roce Myslivečkova života a popisuje zejména jeho blízký vztah ke zpěvačce Caterině Gabrielliové. Jakub Arbes, pokládán mimo jiné za jednoho ze zakladatelů sci-fi literatury (*Newtonův mozek*), vložil do textu celou řadu apokryfních informací, a přispěl tak i k rozšíření množství nepřesností a fikcí vskazyjících se Myslivečkova života, jež byly čtenáři ochotně přejímány a dále šířeny. To se týká i samotné předzívky *Il divino Boemo* – Božský Čech, kterou se mnohdy tak rádi pyšníme. Ve skutečnosti Italové nazývali Myslivečka pouze il *Boemo* – Čech. Fakt nikterak neobvyklý, i v jiných zemích totiž nazývat cizince jeho národnostní příslušností bylo běžné, zvláště v případech, kdy vyslovením nevyslovitelného jména hrozilo zlomení jazyka. Stejný osud potkal v 16. a na počátku 17. století např. řeckého malíře Doménikose Theotokópulose, který dostal ve Španělsku, stejně jako Mysliveček později v Itálii, také velmi jednoduché a přitom plně vystihující jméno – *El Greco* – Řek.

Když si uvědomíme, v jak rozjitřené době z hlediska formování novodobého českého národa (v mnoha ohledech až nepříjemně připomínající naši rozkolísanou současnost) Jakub Arbes svoje dílo psal, není se však onomu slůvku božský zase proč až tak divit.

Hana Jarolímková

Hana Jarolímková, šéfredaktorka

OBSAH

ROZHOVORY

- 3 · Daniel Barenboim: misionář tolerance
- 6 · Lukáš Vasilek

UDÁLOSTI

- 12 · 22 let Asociace hudebních umělců a vědců

FESTIVALY, KONCERTY

- 15 · Berlioz a Messiaen se Zdeňkem Mácalem
- 16 · Dny Martinů: premiéra baletu Ruce
- 16 · Kate Lindsey a Magdalena Kožená
- 19 · Violoncellista Jan Vogler s Igorem Ardaševem
- 19 · Andrea Kalivodová a Marek Štílec s Filharmonii Hradec Králové
- 21 · Houslista Vadim Gluzman s brněnskou filharmonií exceloval

HORIZONT

- 25 · Dánský jazz a evropská unie k sobě patří

DIVADLO – OPERA · BALET · MUZIKÁL

- 26 · Tři Pintové
- 27 · Expedice Čarokraj
- 28 · Kouzelná operní pohádka v Opavě
- 30 · Zdařilá premiéra Simona Boccanegry v Olomouci
- 31 · Přímé přenosy z MET: Charles Gounod: Faust
- 32 · Přenosy v Biu Oko: Giacomo Puccini: Tosca

ZAHRAŇIČÍ

- 36 · Schwanenritter Lohengrin v Semperově opeře
- 37 · Opera Gogol hýří strašidelnými vizemi i tóny
- 38 · Mistři pěvci norimberští v Norimberku

STUDIE, KOMENTÁŘE

- 42 · Současná éra české opery IV
III. Aby se vědělo – Jaroslav Březina
- 48 · Portréty velkých klavíristů 20. století II
III. Martha Argerich: virtuozita ve službách poezie
- 52 · Historie české kvartetní školy II
I. Janáčkovo kvarteto
- 54 · Hudební nástroje v Muzeu hlavního města Prahy

KNIHY A NOTOVINY

- 57 · Olga Mojžíšová – Milan Pospíšil: Bedřich Smetana a jeho korespondence/and his correspondence

SVĚT HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

- 58 · Současné varhanářství v Evropě II
III. Lorenzo Ghielmi

REVUE HUDEBNÍCH NOSIČŮ

- 60 · Nové operní nahrávky
- 62 · Recenze CD

Válení a milí čtenáři,

březen je měsícem, v němž - před více než dvěma stovkami let a v odstupu nevelkém - spatřily světlo světa dvě výrazné postavy dějin hudební kultury. A to Lorenzo da Ponte (10. března 1749) a Josef Mysliveček (9. března 1737).

Lorenzo da Ponte, původním jménem Emanuele Conegliano, se rozhodl konvertovat ze židovství ke křesťanství, po křtu údajně přijal jméno kritického biskupa, a dokonce vstoupil do semináře a byl vysvěcen na kněze. Nejdříve působil jako profesor klasické literatury v Trevisu, jeho přílišná svobodomyslnost však vedla v sedmdesátých letech 18. století k tomu, že mu byla zakázána výuka a postihlo jej dokonce odsouzení (pravda, už v nepřítomnosti) k vyhnanství. Od roku 1781 žil ve Vídni, nejdříve jako dvorní básník císaře Josefa II., nesmrtelným se ovšem stal až jako Mozartův libretista (*Così fan tutte*, *Don Giovanni*, *Figaroova svatba*). V roce 1804 odjel do Ameriky, kde se nejprve sčelákem protloukal, ale nakonec získal místo profesora itaštiny na Kolumbijské univerzitě v New Yorku. Díky da Ponteho snaze uvést v tomto městě italskou operu zde byla 18. 11. 1833 - tedy padesát let před založením proslulé Metropolitan opery - postavena samostatná operní budova, Italian Opera House. Lze tak říci, že význam Lorenza da Ponteho je stejně důležitý jak pro starý, tak i pro nový kontinent, neboť s trochou nadsázky připravil půdu pro založení nejvýznamnějšího operního domu ve Spojených státech, daleko přesahujícího hranice své země, což ostatně v současnosti dokazují i stále oblíbenější přenosy z této operní mekky do kin po celém světě.

Myslivečkovi jsme se v našem časopise věnovali již několikrát, naposledy v průběhu minulého roku v souvislosti s uvedením jeho opery *Motezuma* ve Znojmě. Ovšem Mysliveček má letos - obrazně řečeno - ještě jedno výročí. Právě před sto lety byla totiž dokončena jiná opera - Il divino Boemo plzeňského skladatele Stanislava Šudy (1865-1931), jejímž je právě skladatel nadaný Bohem, ale postižený tragickým osudem, protagonistou. Ačkoliv bylo dílo dopsáno v roce 1912, své premiéry se dočkalo až po patnácti letech a to v Plzni roku 1927. Je asi na místě připomenout, že jeho libreto vychází ze známého stejnojmenného románu Jakuba Arbesa, vydaného v roce 1886. Děj se odehrává v posledním roce Myslivečkova života a popisuje zejména jeho fiktivní vztah ke zpěvačce Caterině Gabrielliové. Jakub Arbes, pohledaný mimo jiné za jednoho ze zakladatelů sci-fi literatury (*Newtonův mozek*), vložil do textu celou řadu apokryfních informací, a přispěl tak i k rozšíření množství nepřesností a fikcí týkajících se Myslivečkova života, jež byly čtenáři ochotně přejímány a dále šířeny. To se týká i samotné předzívky Il divino Boemo - Božský Čech, kterou se mnohdy tak rádi pyšníme. Ve skutečnosti Italové nazývali Myslivečka pouze il Boemo - Čech. Fakt nikterak neobvyklý, i v jiných zemích totiž nazývat cizince jeho národnostní příslušností bylo běžné, zvláště v případech, kdy vyslovením nevyslovitelného jména hrozilo zlomení jazyka. Stejný osud potkal v 16. a na počátku 17. století např. řeckého malíře Doménikose Theotokópulose, který dostal ve Španělsku, stejně jako Mysliveček později v Itálii, také velmi jednoduché a přitom plně vystihující jméno - El Greco - Řek.

Růžička si uródomíme, v jak rozjitřené době z hlediska formování novodobého českého národa (v mnoha ohledech až nepřijemně připomínající naši rozkolísanou současnost) Jakub Arbes svoje dílo psal, není se však onomu slůvku božský zase proč až tak divit.

Hana Jarolímková

Hana Jarolímková, šéfredaktorka

OBSAH

ROZHOVORY

- 3 · Daniel Barenboim: misionář tolerance
- 6 · Lukáš Vasilek

UDÁLOSTI

- 12 · 22 let Asociace hudebních umělců a vědců

FESTIVALY, KONCERTY

- 15 · Berlioz a Messiaen se Zdeňkem Mácalem
- 16 · Dny Martinů: premiéra baletu Ruce
- 16 · Kate Lindsey a Magdalena Kožená
- 19 · Violoncellista Jan Vogler s Igorem Ardaševem
- 19 · Andrea Kalivodová a Marek Štílec s Filharmonií Hradec Králové
- 21 · Houslista Vadim Gluzman s brněnskou filharmonií exceloval

HORIZONT

- 25 · Dánský jazz a evropská unie k sobě patří

DIVADLO - OPERA · BALET · MUZIKÁL

- 26 · Tři Pintové
- 27 · Expedice Čarokraj
- 28 · Kouzelná operní pohádka v Opavě
- 30 · Zdařilá premiéra Simona Boccanegry v Olomouci
- 31 · Přímé přenosy z MET: Charles Gounod: Faust
- 32 · Přenosy v Biu Oko: Giacomo Puccini: Tosca

ZAHRAŇIČÍ

- 36 · Schwanenritter Lohengrin v Semperově opeře
- 37 · Opera Gogol hýří strašidelnými vizemi i tóny
- 38 · Místní pěvci norimberští v Norimberku

STUDIE, KOMENTÁŘE

- 42 · Současná éra české opery IV
III. Aby se vědělo - Jaroslav Březina
- 48 · Portréty velkých klavíristů 20. století II
III. Martha Argerich: virtuozita ve službách poezie
- 52 · Historie české kvartetní školy II
I. Janáčkovo kvarteto
- 54 · Hudební nástroje v Muzeu hlavního města Prahy

KNIHY A NOTOVINY

- 57 · Olga Mojžíšová - Milan Pospíšil: Bedřich Smetana a jeho korespondence/and his correspondence

SVĚT HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

- 58 · Současné varhanářství v Evropě II
III. Lorenzo Ghielmi

REVUE HUDEBNÍCH NOSIČŮ

- 60 · Nové operní nahrávky
- 62 · Recenze CD

Válení a milí čtenáři,

březen je měsícem, v němž - před více než dvěma stovkami let a v odstupu nevelkém - spatřily světlo světa dvě výrazné postavy dějin hudební kultury. A to Lorenzo da Ponte (10. března 1749) a Josef Mysliveček (9. března 1737).

Lorenzo da Ponte, původním jménem Emanuele Conegliano, se rozhodl konvertovat ze židovství ke křesťanství, po křtu údajně přijal jméno kritického biskupa, a dokonce vstoupil do semináře a byl vysvěcen na kněze. Nejdříve působil jako profesor klasičeské literatury v Trevisu, jeho přílišná svobodomyslnost však vedla v sedmdesátých letech 18. století k tomu, že mu byla zakázána výuka a postihlo jej dokonce odsouzení (pravda, už v nepřítomnosti) k vyhnanství. Od roku 1781 žil ve Vídni, nejdříve jako dvorní básník císaře Josefa II., nesmrtelným se ovšem stal až jako Mozartův libretista (*Così fan tutte*, *Don Giovanni*, *Figarova svatba*). V roce 1804 odjel do Ameriky, kde se nejprve věděl jak protloukal, ale nakonec získal místo profesora italštiny na Kolumbijské univerzitě v New Yorku. Díky da Ponteho snaze uvést v tomto městě italskou operu zde byla 18. 11. 1833 - tedy padesát let před založením proslulé Metropolitní opery - postavena samostatná operní budova, Italian Opera House. Lze tak říci, že význam Lorenza da Ponteho je stejně důležitý jak pro starý, tak i pro nový kontinent, neboť s trochou nadsázky připravil půdu pro založení nejvýznamnějšího operního domu ve Spojených státech, daleko přesahujícího hranice své země, což ostatně v současnosti dokazují i stále oblíbenější přenosy z této operní mekky do kin po celém světě.

Myslivečkovi jsme se v našem časopise věnovali již několikrát, naposledy v průběhu minulého roku v souvislosti s uvedením jeho opery *Motezuma* ve Znojmě. Ovšem Mysliveček má letos - starozní řečeno - ještě jedno výročí. Právě před sto lety byla totiž dokončena jiná opera - Il divino Boemo plzeňského skladatele Stanislava Sudy (1865-1931), jejímž je právě skladatel nadaný Bohemem, ale postižený tragickým osudem, protagonistou. Ačkoli bylo dílo dopsáno v roce 1912, své premiéry se dočkalo až po patnácti letech a to v Plzni roku 1927. Je asi na místě připomenout, že jeho libreto vychází ze známého stejnojmenného románu Jakuba Arbesa, vydaného v roce 1886. Děj se odehrává v posledním roce Myslivečkova života a popisuje zejména jeho filitvni vztah ke zpěvačce Caterině Gabrielliové. Jakub Arbes, pokládán mimo jiné za jednoho ze zakladatelů sci-fi literatury (*Newtonův mozek*), vložil do textu celou řadu apokryfních informací, a přispěl tak i k rozšíření množství nepřesností a fikcí týkajících se Myslivečkova života, jež byly čtenáři ochotně přejímány a dále šířeny. To se týká i samotné předzívky Il divino Boemo - Božský Čech, kterou se mnohdy tak rádi pyšníme. Ve skutečnosti Italové nazývali Myslivečka pouze il Boemo - Čech. Fakt nikterak neobvyklý, i v jiných zemích totiž nazývat cizince jeho národnostní příslušností bylo běžné, zvláště v případech, kdy vyřazením nevyslovitelného jména hrozilo zlomení jazyka. Stejný osud potkal v 16. a na počátku 17. století např. řeckého malíře Doménikose Theotokópulose, který dostal ve Španělsku, stejně jako Mysliveček později v Itálii, také velmi jednoduché a přitom plně vystihující jméno - El Greco - Řek.

Řádně si uvědomíme, v jak rozjitřené době z hlediska formování novodobého českého národa (v mnoha ohledech až nepříjemně připomínající naši rozkolísanou současnost) Jakub Arbes svoje dílo psal, není se však onomu slůvku božský zase proč až tak divit.

Hana Jarolímková

Hana Jarolímková, šéfredaktorka

OBSAH

ROZHOVORY

- 3 · Daniel Barenboim: misionář tolerance
- 6 · Lukáš Vasilek

UDÁLOSTI

- 12 · 22 let Asociace hudebních umělců a vědců

FESTIVALY, KONCERTY

- 15 · Berlioz a Messiaen se Zdeňkem Mácalem
- 16 · Dny Martinů: premiéra baletu Ruce
- 16 · Kate Lindsey a Magdalena Kožená
- 19 · Violoncellista Jan Vogler s Igorem Ardaševem
- 19 · Andrea Kalivodová a Marek Štílec s Filharmonií Hradec Králové
- 21 · Houslista Vadim Gluzman s brněnskou filharmonií exceloval

HORIZONT

- 25 · Dánský jazz a evropská unie k sobě patří

DIVADLO - OPERA · BALET · MUZIKÁL

- 26 · Tři Pintové
- 27 · Expedice Čarokraj
- 28 · Kouzelná operní pohádka v Opavě
- 30 · Zdařilá premiéra Simona Boccanegry v Olomouci
- 31 · Přímé přenosy z MET: Charles Gounod: Faust
- 32 · Přenosy v Biu Oko: Giacomo Puccini: Tosca

ZAHRAŇIČÍ

- 36 · Schwanenritter Lohengrin v Semperově opeře
- 37 · Opera Gogol hýjí strašidelnými vizemi i tóny
- 38 · Mistři pěvci norimberští v Norimberku

STUDIE, KOMENTÁŘE

- 42 · Současná éra české opery IV
III. Aby se vědělo - Jaroslav Březina
- 48 · Portréty velkých klavíristů 20. století II
III. Martha Argerich: virtuozita ve službách poezie
- 52 · Historie české kvartetní školy II
I. Janáčkovo kvarteto
- 54 · Hudební nástroje v Muzeu hlavního města Prahy

KNIHY A PODOVINY

- 57 · Olga Mojžíšová - Milan Pospíšil: Bedřich Smetana a jeho korespondence/and his correspondence

SVĚT HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

- 58 · Současné varhanářství v Evropě II
III. Lorenzo Ghielmi

REVUE HUDEBNÍCH NOSIČŮ

- 60 · Nové operní nahrávky
- 62 · Recenze CD

Vězení a milí čtenáři,

březen je měsícem, v němž - před více než dvěma stovkami let a v odstupu nevelkém - spatřily světlo světa dvě výrazné postavy dějin hudební kultury. A to Lorenzo da Ponte (10. března 1749) a Josef Mysliveček (9. března 1737).

Lorenzo da Ponte, původním jménem Emanuele Conegliano, se rozhodl konvertovat ze židovství ke křesťanství, po křtu údajně přijal jméno kritického biskupa, a dokonce vstoupil do semináře a byl vysvěcen na kněze. Nejdříve působil jako profesor klasické literatury v Trevisu, jeho přílišná svobodomyšlnost však vedla v sedmdesátých letech 18. století k tomu, že mu byla zakázána výuka a postihlo jej dokonce odsouzení (pravda, už v nepřítomnosti) k vyhnanství. Od roku 1781 žil ve Vídni, nejdříve jako dvorní básník císaře Josefa II., nesmrtelným se ovšem stal až jako Mozartův libretista (*Così fan tutte*, *Don Giovanni*, *Figaroova svatba*). V roce 1804 odjel do Ameriky, kde se nejprve vědecky protloukal, ale nakonec získal místo profesora itaštiny na Kolumbijské univerzitě v New Yorku. Díky da Ponteho snaze uvést v tomto městě italskou operu zde byla 18. 11. 1833 - tedy padesát let před založením proslulé Metropolitní opery - postavena samostatná operní budova, Italian Opera House. Lze tak říci, že význam Lorenza da Ponteho je stejně důležitý jak pro starý, tak i pro nový kontinent, neboť s trochou nadsázky přepravil půdu pro založení nejvýznamnějšího operního domu ve Spojených státech, daleko přesahujícího hranice své země, což ostatně v současnosti dokazují i stále oblíbenější přenosy z této operní mekky do kin po celém světě.

Myslivečkovi jsme se v našem časopise věnovali již několikrát, naposledy v průběhu minulého roku v souvislosti s uvedením jeho opery *Motezuma* ve Znojmě. Ovšem Mysliveček má letos - obzvláště řečeno - ještě jedno výročí. Právě před sto lety byla totiž dokončena jiná opera - Il divino Boemo plzeňského skladatele Stanislava Šudy (1865-1931), jejímž je právě skladatel nadaný Bohem, ale postižený tragickým osudem, protagonistou. Ačkoliv bylo dílo dopsáno v roce 1912, své premiéry se dočkalo až po padesáti letech a to v Plzni roku 1927. Je asi na místě připomenout, že jeho libreto vychází ze známého stejnojmenného románu Jakuba Arbesa, vydaného v roce 1886. Děj se odehrává v posledním roce Myslivečkova života a popisuje zejména jeho fiktivní vztah ke zpěvačce Caterině Gabrielliiové. Jakub Arbes, pokládán mimo jiné za jednoho ze zakladatelů sci-fi literatury (*Newtonův mozek*), vložil do textu celou řadu apokryfních informací, a přispěl tak i k rozšíření množství nepřesností a fikcí týkajících se Myslivečkova života, jež byly čtenáři ochotně přejímány a dále šířeny. To se týká i samotné přezdívky Il divino Boemo - Božský Čech, kterou se mnohdy tak rádi pyšníme. Ve skutečnosti Italové nazývali Myslivečka pouze il Boemo - Čech. Fakt nikterak neobvyklý, i v jiných zemích totiž nazývat cizince jeho národnostní příslušností bylo běžné, zvláště v případech, kdy vyslovením nevyslovitelného jména hrozilo zlomení jazyka. Stejný osud potkal v 16. a na počátku 17. století např. řeckého malíře Doménikose Theotokópulose, který dostal ve Španělsku, stejně jako Mysliveček později v Itálii, také velmi jednoduché a přitom plně vystihující jméno - El Greco - Řek.

Klíbí si uvědomíme, v jak rozjitřené době z hlediska formování národního českého národa (v mnoha ohledech až nepřijemně připomínající naši rozkolísanou současnost) Jakub Arbes svoje dílo psal, není se však onomu slůvku božský zase proč až tak divit.

Hana Jarolímková

Hana Jarolímková, šéfredaktorka

OBSAH

ROZHOVORY

- 3 · Daniel Barenboim: misionář tolerance
- 6 · Lukáš Vasilek

UDÁLOSTI

- 12 · 22 let Asociace hudebních umělců a vědců

FESTIVALY, KONCERTY

- 15 · Berlioz a Messiaen se Zdeňkem Mácalem
- 16 · Dny Martinů: premiéra baletu Ruce
- 16 · Kate Lindsey a Magdalena Kožená
- 19 · Violoncellista Jan Vogler s Igorem Ardaševem
- 19 · Andrea Kalivodová a Marek Štílec s Filharmonií Hradec Králové
- 21 · Houslista Vadim Gluzman s brněnskou filharmonií exceloval

HORIZONT

- 25 · Dánský jazz a evropská unie k sobě patří

DIVADLO - OPERA · BALET · MUZIKÁL

- 26 · Tři Pintové
- 27 · Expedice Čarokraj
- 28 · Kouzelná operní pohádka v Opavě
- 30 · Zdařilá premiéra Simona Boccanegry v Olomouci
- 31 · Přímé přenosy z MET: Charles Gounod: Faust
- 32 · Přenosy v Biu Oko: Giacomo Puccini: Tosca

ZAHRAŇIČÍ

- 36 · Schwanenritter Lohengrin v Semperově opeře
- 37 · Opera Gogol hýří strašidelnými vizemi i tóny
- 38 · Mistři pěvci norimberští v Norimberku

STUDIE, KOMENTÁŘE

- 42 · Současná éra české opery IV
III. Aby se vědělo - Jaroslav Březina
- 48 · Portréty velkých klavíristů 20. století II
III. Martha Argerich: virtuozita ve službách poezie
- 52 · Historie české kvartetní školy II
I. Janáčkovo kvarteto
- 54 · Hudební nástroje v Muzeu hlavního města Prahy

KNIHY A PODOVINY

- 57 · Olga Mojžíšová - Milan Pospíšil: Bedřich Smetana a jeho korespondence/and his correspondence

SVĚT HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

- 58 · Současné varhanářství v Evropě II
III. Lorenzo Ghielmi

REVUE HUDEBNÍCH NOSIČŮ

- 60 · Nové operní nahrávky
- 62 · Recenze CD

Vážení a milí čtenáři,

březen je měsícem, v němž - před více než dvěma stovkami let a v odstupu nevelkém - spatřily světlo světa dvě výrazné postavy dějin hudební kultury. A to Lorenzo da Ponte (10. března 1749) a Josef Mysliveček (9. března 1737).

Lorenzo da Ponte, původním jménem Emanuele Conegliano, se rozhodl konvertovat ze židovství ke křesťanství, po křtu údajně přijal jméno kritického biskupa, a dokonce vstoupil do semináře a byl vysvěcen na kněze. Nejdříve působil jako profesor klasické literatury v Trevisu, jeho přílišná svobodomyšlnost však vedla v sedmdesátých letech 18. století k tomu, že mu byla zakázána výuka a postihlo jej dokonce odsouzení (pravda, už v nepřítomnosti) k vyhnanství. Od roku 1781 žil ve Vídni, nejdříve jako dvorní básník císaře Josefa II., nesmrtelným se ovšem stal až jako Mozartův libretista (*Così fan tutte*, *Don Giovanni*, *Figaroova svatba*). V roce 1804 odjel do Ameriky, kde se nejprve věděl jak protloukal, ale nakonec získal místo profesora itaštiny na Kolumbijské univerzitě v New Yorku. Díky da Ponteho snaze uvést v tomto městě italskou operu zde byla 18. 11. 1833 - tedy padesát let před založením proslulé Metropolitan opery - postavena samostatná operní budova, Italian Opera House. Lze tak říci, že význam Lorenza da Ponteho je stejně důležitý jak pro starý, tak i pro nový kontinent, neboť s trochou nadsázky připravil půdu pro založení nejvýznamnějšího operního domu ve Spojených státech, daleko přesahujícího hranice své země, což ostatně v současnosti dokazují i stále oblíbenější přenosy z této operní mekky do kin po celém světě.

Myslivečkovi jsme se v našem časopise věnovali již několikrát, naposledy v průběhu minulého roku v souvislosti s uvedením jeho opery *Moteczuma* ve Znojmě. Ovšem Mysliveček má letos - sbranně řečeno - ještě jedno výročí. Právě před sto lety byla totiž dokončena jiná opera - Il divino Boemo plzeňského skladatele Stanislava Sudy (1865-1931), jejímž je právě skladatel nadaný Bohem, ale postižený tragickým osudem, protagonistou. Ačkoliv bylo dílo dopsáno v roce 1912, své premiéry se dočkalo až po patnácti letech a to v Plzni roku 1927. Je asi na místě připomenout, že jeho libreto vychází ze známého stejnojmenného románu Jakuba Arbesa, vydaného v roce 1886. Děj se odehrává v posledním roce Myslivečkova života a popisuje zejména jeho fiktivní vztah ke zpěvačce Caterině Gabrielliiové. Jakub Arbes, pokládán mimo jiné za jednoho ze zakladatelů sci-fi literatury (*Newtonův mozek*), vložil do textu celou řadu apokryfních informací, a přispěl tak i k rozšíření množství nepřesností a fikcí týkajících se Myslivečkova života, jež byly čtenáři ochotně přejímány a dále šířeny. To se týká i samotné přezdívky Il divino Boemo - Božský Čech, kterou se mnohdy tak rádi pyšníme. Ve skutečnosti Italové nazývali Myslivečka pouze il Boemo - Čech. Fakt nikterak neobvyklý, i v jiných zemích totiž nazývat cizince jeho národnostní příslušností bylo běžné, zvláště v případech, kdy vylovením nevysovitelného jména hrozilo zlomení jazyka. Stejný osud potkal v 16. a na počátku 17. století např. řeckého malíře Doménikose Theotokópulose, který dostal ve Španělsku, stejně jako Mysliveček později v Itálii, také velmi jednoduché a přitom plně vystihující jméno - El Greco - Řek.

Když si uvědomíme, v jak rozjitřené době z hlediska formování novodobého českého národa (v mnoha ohledech až nepřijemně připomínající naši rozkolísanou současnost) Jakub Arbes svoje dílo psal, není se však onomu slůvku božský zase proč až tak divit.

Hana Jarolímková
Hana Jarolímková, šéfredaktorka

OBSAH

ROZHOVORY

- 3 · Daniel Barenboim: misionář tolerance
- 6 · Lukáš Vasilek

UDÁLOSTI

- 12 · 22 let Asociace hudebních umělců a vědců

FESTIVALY, KONCERTY

- 15 · Berlioz a Messiaen se Zdeňkem Mácalem
- 16 · Dny Martinů: premiéra baletu Ruce
- 16 · Kate Lindsey a Magdalena Kožená
- 19 · Violoncellista Jan Vogler s Igorem Ardaševem
- 19 · Andrea Kalivodová a Marek Štílec s Filharmonií Hradec Králové
- 21 · Houslista Vadim Gluzman s brněnskou filharmonií exceloval

HORIZONT

- 25 · Dánský jazz a evropská unie k sobě patří

DIVADLO - OPERA · BALET · MUZIKÁL

- 26 · Tři Pintové
- 27 · Expedice Čarokraj
- 28 · Kouzelná operní pohádka v Opavě
- 30 · Zdařilá premiéra Simona Boccanegry v Olomouci
- 31 · Přímé přenosy z MET: Charles Gounod: Faust
- 32 · Přenosy v Biu Oko: Giacomo Puccini: Tosca

ZAHRAŇIČÍ

- 36 · Schwanenritter Lohengrin v Semperově opeře
- 37 · Opera Gogol hýří strašidelnými vizemi i tóny
- 38 · Mistři pěvci norimberští v Norimberku

STUDIE, KOMENTÁŘE

- 42 · Současná éra české opery IV
III. Aby se vědělo - Jaroslav Březina
- 48 · Portréty velkých klavíristů 20. století II
III. Martha Argerich: virtuozita ve službách poezie
- 52 · Historie české kvartetní školy II
I. Janáčkovo kvarteto
- 54 · Hudební nástroje v Muzeu hlavního města Prahy

KNIHY A PODOVINY

- 57 · Olga Mojžišová - Milan Pospíšil: Bedřich Smetana a jeho korespondence/and his correspondence

SVĚT HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

- 58 · Současné varhanářství v Evropě II
III. Lorenzo Ghielmi

REVUE HUDEBNÍCH NOSIČŮ

- 60 · Nové operní nahrávky
- 62 · Recenze CD